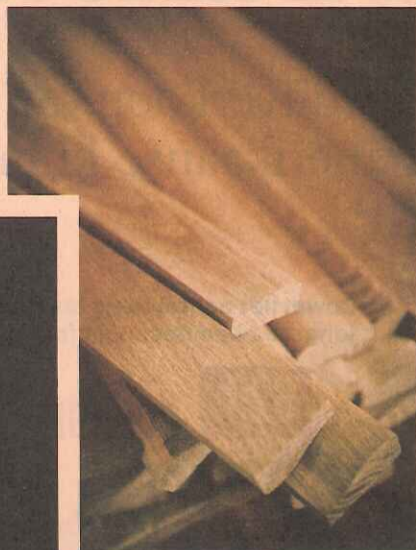

We hebben het voordeel dat we werkzekerheid kunnen bieden. Bij ons geen conjunctuurwissels.

TOPMAN FUNICO
BART DECUYPERE

Voor zijn doodskisten gebruikt Funico 'beter hout dan de meubelmakers'.

© EMY ELLEBOOG

Het laatste meubel van uw leven

De voorbije kwarteeuw daalden de sterftcijfers in ons land. Maar dat is voorbij. De toenemende vergrijzing eist haar tol. En dus breken goede tijden aan voor de doodskistenmaker Funico.

STEPHANIE DE SMEDT, DRONGEN

'Als mensen me vragen wat ik doe, blijf ik altijd eerst wat vaag. Anders deinzen ze toch maar achteruit. Ik zeg gewoon: 'Ik maak het laatste meubel van je leven'. Dan zie je ze denken. Daarna zeg ik: 'En het mooie is dat je het voor een ander koopt.' Familieondernemer Bart Decuyper lacht smakelijk om zijn nummertje. Zijn bedrijf in Drongen is de grootste lijkstinstenmaker van het land. Maar er hangt geen doodgraversfeertje. Aan de receptie staat een etagère met sleutelhangers van kistjes. Een verzameloede van de baas. 'Het zijn van die typische relatiegeschenken in onze branche. Ik heb er van overal. Ach ja, in deze business heb je soms wat humor nodig.'

Decuyper is doodskistenmaker van vader op zoon. Zijn ouders begonnen in 1962 een begrafenisonderneming. Ze maakten ook de kisten. 'Al na enkele maanden hielden ze de begrafenissen voor bekeken. Mijn moeder kon er niet tegen. Maar naar de kisten was veel vraag. Destijds werden ze vaak nog op maat gemaakt door de schrijnwerker uit het dorp. Mijn ouders boden standaardproducten. Dat was hier nieuw.'

In 1987 nam Decuyper het roer over en hij stuurde de onderneming naar een nationale omvang. 'In 2000 kregen we de kans om een overname te doen in Noord-Frankrijk. Dat stelde ons voor de keuze: gaan we dat met de bank financiers of gaan we in zee met een financiële partij?' Hij koos voor het laatste. 'Omdat een investeringsgroep behalve centen ook steun geeft.' Eerst kwam Trustcapital aan boord, de durfkapitaalholding van Christian Dumolin, later werd dat het fonds Vectis Participaties. En toen Decuyper in 2006 de kans kreeg om zijn grootste concurrent in België, Vandenbosch, te kopen, stapte ook de investeringsmaatschappij Gimv in.

Bij die operatie werd een koepelholding

opgericht voor alle activiteiten: Funico International. Een vehikel waarin Decuyper nog steeds de meerderheid heeft, verzekert hij. Al wil hij de precieze aandeelhoudersverhoudingen niet vrijgeven. Funico is goed voor ongeveer 20 miljoen euro omzet, dik 2,5 miljoen euro bedrijfskasstroom (ebitda) en 125 werknemers. De groep domineert de Belgische markt, waarin ook nog de kleinere familiebedrijven Lamco uit Wielsbeke en Aninco uit Peer actief zijn.

Wisselende trends

'We maken nu zo'n 80.000 kisten per jaar', zegt Decuyper. 'Maar met investeringen in automatisering en robotisering rijden we onze capaciteit op naar 100.000. Dat moeten we de komende drie jaar gevuld krijgen. Deels door meer export. Nu halen we nog geen vijfde van de verkoop in de buurlanden. Dat kan hoger. Door bijvoorbeeld meer te doen in Frankrijk, een markt die vijf keer groter is dan België, maar ook een pak versnipperder. We hebben daar nu twee depots, dat gaan we uitbreiden.'

'Daarnaast verwachten we groei omdat er simpelweg steeds meer mensen sterven. Dat hebben we lang niet gezien, integendeel. Door de stijgende levensverwachting is de mortaliteit in België de laatste kwarteeuw gedaald, van 120.000 tot 100.000 sterfgevallen per jaar. In die curve komt nu een knik. De vergrijzing eist haar tol. In 2012 was er een toename van 5 procent, de komende jaren verwachten we een structurele groei.'

Op de dood rust voor Decuyper geen taboe. 'Iemand moet het doen', zegt hij als hij langs de tientallen kisten in de toonzaal loopt. Alleen bij de kinderkistjes - weggestopt in een hoekje - huivert hij. 'Die wil niemand maken. Nooit.' Funico heeft 200 modellen in zijn collectie, telkens in meerdere kleuren. Desnoods volledig aangepast aan de wensen van de klant. 'De jongste tien jaar is alles enorm veranderd. Vroeger gingen na een sterfgeval de rolluiken naar beneden, de weduwe kwam na een paar dagen in het

PROFIEL FUNICO

Overkoepelt vier bedrijven: Demaco (Drongen), Polydis (Bergen), Vandenbosch (Beersel) en Les Cercueils du Nord (Noord-Frankrijk).
Aantal kisten: 80.000 per jaar. Dat moet de komende drie jaar naar 100.000.
Werknemers: 125.
Omzet: 20 miljoen euro
Bedrijfskasstroom: 2,5 à 3 miljoen euro (ebitda).
Meerderheid: in handen van Bart Decuyper. Vectis Participaties en Gimv hebben een minderheid.

Het moet allemaal persoonlijker. We hebben eens een verstokte Belga-roker gehad die een kist wilde in de kleur van zijn pakje sigaretten.

zwart gekleed naar buiten, en dat was dat. Nu delen mensen hun verdriet meer. Het moet ook allemaal persoonlijker. Dat gaat soms ver. Een supporter van AA Gent die een kist wil in de kleuren van de club. We hebben ook eens een verstokte Belga-roker gehad, die exact hetzelfde kleur wilde als zijn pakje sigaretten.'

En ja, ook hier wisselen trends elkaar af. Vandaag willen mensen minder de klassieke modellen met versieringen en accessoires, en meer de eenvoudige kisten. Sobere modellen, zoals die van paus Johannes Paulus II destijds. Decuyper speelt daarop in met nieuwe collecties, die hij zelf ontwerpt. 'Ik loop alle beurzen af. Daar doe ik genoeg inspiratie op.' Eenvoudiger betekent daarom niet minder werk, integendeel. 'Hoe strakker de kist, hoe moeilijker de assemblage. Je mag de verbindingen niet zien, alles moet worden weggewerkt.'

Mooiste hout

Een doodskist maken is sowieso complexer dan je zou denken. 'Je kan dat niet vergelijken met een tafel of een kast', zegt Decuyper. Behalve dat het hout moet worden verzaagd, de planken samengesteld, geschuurd, gelakt, geassembleerd, bekleed en het geheel uiteindelijk vervoerd, zit een kist ingewikkeld in elkaar. 'Je zit snel met 14 panelen, met schuine hoeken en ingewikkelde hellingen. Al onze machines zijn speciaal voor ons gebouwd.' Daar komt bij dat met krappe deadlines wordt gewerkt. 'We moeten altijd paraat staan. Vakantie of weekend, iemand die een kist nodig heeft, kan niet wachten. Een order dat woensdagochtend binnenkomt, moet vrijdag worden geleverd. Zo simpel is dat.'

Funico gebruikt voor zijn doodskisten enkel 'eerstekeushout'. Eigenlijk is ons hout beter dan dat van meubelmakers. Zij vinden dat verbijsterend voor iets dat maar zo kort dienst doet. Maar het is gewoon wat mensen willen. In de kerk zit iedereen met een loep naar die kist te kijken. Daar mogen geen

foutjes in zitten.' Het hout haalt de groep overal ter wereld. Tropisch hout uit Ivoorkust of Kameroen, Amerikaanse eik uit de VS. 'Het grootste deel van onze voorraad ligt in de Antwerpse haven. In Drongen houden we van alles wel een kleine stock bij.'

Waar mogelijk werkt het bedrijf aan automatisering. 'Bij de goedkopere kisten van spaanplaten kunnen we wel robotiseren, maar massieve houten kisten moeten echt nog met de hand ineen getimmerd worden', zegt Decuyper. Er wordt gewerkt in drie ploegen: 's ochtends, 's avonds en 's nachts. En dat vijf dagen op zeven. Maar het is niet makkelijk om mensen te vinden. 'We hebben het voordeel dat we werkzekerheid kunnen bieden. Bij ons geen conjunctuurwissels. Daar tegenover staat dat we in de schaduw van Volvo Gent en ArcelorMittal Gent werken. Zij zuigen alles leeg. 'De kleine kmo's in de buurt kunnen gewoon niet op tegen de uurlonen die zij bieden.'

Om alsnog aan voldoende personeel te geraken, kijkt de ondernemer intussen over de grenzen. 'Een vijfde van de mensen hier is buitenlander. Polen en Roemenen komen met hun familie naar hier en wij geven ze een cursus Nederlands. Dat werkt perfect. En niet gewoon voor twee jaar. Nee, we willen ze hier houden.'

Volgens Decuyper hebben de Oost-Europeanen het doorgaans ook minder moeilijk met de aard van het werk. Lijkkisten maken is niet iedereen gegeven. 'Om hier te werken, moet je de klik kunnen maken. Dat lukt niet bij iedereen, zeker niet direct. We beseffen dat. In een vacature omschrijven we onszelf altijd als 'houtverwerkende nijverheid'. Anders maken we bij voorbaat al geen kans. Als de mensen hier aankomen, zien ze in het groot onder ons bedrijfslogo 'lijkkisten' staan. Dan zie je ze twifelen. Sommigen stappen weer in hun auto. Wie binnenstapt, kan er meestal wel mee om. Vergeet niet, we komen hier niet in contact met lijden of verdriet. Uiteindelijk zijn we ook maar een industriële schrijnwerkerij.'